EN NY KURS FOR DANSK FISKERI

Forord

Dansk fiskeri er i disse år udfordret på en række områder. Tab af fiskekvoter til Storbritannien i forbindelse med Brexit, øgede udgifter til brændstof, større efterspørgsel om pladsen på havet til bl.a. vindmøller og behov for bedre beskyttelse af vores havnatur udfordrer fiskeriet. Samtidig er havmiljøet presset, særligt i de indre danske farvande, hvor havbunden mange steder er i dårlig tilstand og har faldende biodiversitet. Det påvirker hele økosystemet og de marine fødekæder, hvor arter som torsken og stenbideren er i kraftig tilbagegang i indre danske farvande og Kattegat. Vi står i en usikker verden, og derfor er det desuden vigtigt, at vi fortsat har en velfungerende dansk fødevareproduktion.

Det er derfor nødvendigt at gentænke dansk fiskeri og se på, hvordan vi sikrer dansk erhvervsfiskeri i fremtiden som et robust, konkurrencedygtigt, men også mere miljøskånsomt og klimavenligt erhverv.

For godt et år siden præsenterede Fiskerikommissionen en række anbefalinger til, hvordan dansk fiskeri bedst møder de udfordringer, som erhvervet står overfor. Regeringen præsenterer med dette udspil i alt 34 initiativer. En række helt konkrete – både store og små – skridt hen imod en ny kurs for dansk fiskeri.

Regeringen går til de kommende fiskeriforhandlinger med en klar ambition om at fremme et mangfoldigt fiskeri med stabile, langsigtede rammevilkår. Det skal samtidig være et fiskeri, der passer bedre på vores havmiljø og sikrer bæredygtige fiskebestande. Det skal ske, mens vi samtidig understøtter arbejdspladser i vores kystnære lokalsamfund.

For Danmark er en stor og stolt fiskerination. Med dette følger også et stort ansvar for at sikre, at vi hele tiden bliver bedre og mere bevidste om, hvordan vi påvirker den natur, som vi høster fra. Så vi også sikrer livet i vores hav både nu og i fremtiden.

Regeringsudspillet er blevet til ved både at tale med dem, det drejer sig om, og dem, der taler på naturens vegne: De danske fiskere, centrale erhvervs- og interesseorganisationer og grønne organisationer. Og så står udspillet ikke mindst oven på det grundige arbejde, som Fiskerikommissionen har lavet. For udviklingen af dansk fiskeri skal selvfølgelig ske i samspil med de danske fiskere, og de skal kunne se sig selv i den kurs, vi sætter. Balancerne skal være på plads.

Jacob Jensen (V)
Minister for fødevarer,
landbrug og fiskeri

Magnus Heunicke (S)
Miljøminister
og minister for ligestilling

Lars Aagaard (M)
Klima-, energi-
og forsyningsminister

Bedre havmiljø

Bedre havmiljø

Store dele af det danske havmiljø er i dag i kritisk tilstand. Flere fiskebestande er under pres, og bundfaunaen er i dårlig tilstand med et væsentligt fald i biodiversiteten i bestemte områder af Kattegat. Selvom fiskeriet ofte kun er en del af årsagen, har fiskeriet et ansvar for at sikre, at der passes bedre på vores fælles havmiljø. Derfor vil regeringen reducere brugen af bundslæbende redskaber i store områder i de indre farvande.

Regeringen foreslår følgende initiativer:

INITIATIV 1

Regeringen vil indføre forbud mod bundslæbende fiskeri i hele Bælthavet samt i flere naturmæssigt vigtige områder i Kattegat omkring eksisterende Natura 2000-områder.

INITIATIV 2

Regeringen vil støtte internationale tiltag for at begrænse trækfuglebestanden af skarv, undersøge muligheder for regelforenklinger for ansøgere til regulering af skarv og afsætte midler til forskning, der kan understøtte yderligere forvaltningstiltag.

INITIATIV 3

Regeringen vil støtte arbejdet med udvikling af sæl- og skarvsikre redskaber.

INITIATIV 4

Regeringen vil igangsætte et arbejde for at forbedre viden om nationalt regulerede fiskebestande med henblik på at forbedre den biologiske rådgivning for disse bestandes tilstand.

Samlede kvoter i dansk fiskeri:
2024: ca. 619.000 tons

Kilde: FVM

INITIATIV 5

Regeringen vil udarbejde en langsigtet national handlingsplan for bekæmpelse af spøgelsesnet og andet marint affald i fiskeriet, samt afsætte midler til forebyggelse og opsamling af marint affald.

INITIATIV 6

Regeringen vil indføre forbud mod anvendelse af tunge bomtrawl for danske fartøjer og gå foran i EU for at få indført et EU-forbud mod anvendelse af tunge bomtrawl i EU-farvande – i første omgang i Skagerrak.

Danske fiskefartøjer landede fisk, krebs- og bløddyr for i alt 3,20 mia. kr. i 2023.

Kilde: Danmarks statistik

Grøn omstilling af fiskeriet

Grøn omstilling af fiskeriet

Den negative påvirkning af havnaturen og klimaet skal i fremtiden være markant mindre, og derfor skal dansk fiskeri- og akvakulturerhverv blive mere grønt og bæredygtigt.

Udviklingen skal samtidig ske i et tempo, hvor danske fiskere kan følge med, og som giver mulighed for, at vi udnytter de styrkepositioner, som dansk fiskeri- og akvakulturerhverv har i dag. For fiskeriet skal ikke afvikles og ikke bare overleve. Fiskeriet skal udvikle sig på en måde, der i højere grad passer på havnaturen og bidrager til den grønne omstilling. Derfor skal vi blandt andet være langt bedre til at udvikle og anvende ny teknologi og redskaber, der minimerer påvirkningen på havnaturen og klimaet. Samtidig skal muligheden for brug af nye redskaber implementeres hurtigere i relevant lovgivning, så de kan komme ud og virke.

Regeringen foreslår følgende initiativer:

INITIATIV 7

Regeringen vil støtte energieffektiviserende tiltag på fiskefartøjer for at fremme den grønne omstilling af fiskeriet.

INITIATIV 8

Regeringen vil investere i udvikling af miljøskånsomme fiskeriteknologier og omlægning til fiskeri med passive og skånsomme fiskeredskaber.

INITIATIV 9

Regeringen vil investere i udvikling af klima- og miljøforbedrende løsninger i akvakultur.

Antal aktive erhvervsfiskere

2000: ca. 4.400

2022: ca. 2.500

Kilde: Fiskerikommissionens rapport

INITIATIV 10

Regeringen vil udlægge et område i Kattegat som testområde med krav om brug af semipelagiske trawldøre for at skabe et helt konkret incitament til at bruge ny teknologi.

INITIATIV 11

Regeringen vil skabe mere langsigtede rammer for muslingefiskeriet, der samtidig skal udvikle sig i en mere grøn og skånsom retning, eksempelvis med udvikling af mere bankedyrkning og opdræt i vandsøjlen.

INITIATIV 12

Regeringen vil revidere reglerne for opdræt af muslinger og østers i forhold til miljø- og erhvervsmæssige hensyn, så der igen kan ansøges om tilladelser til opdrætsaktiviteter.

INITIATIV 13

Regeringen vil skærpe redskabsreglerne for muslinge- og østersfiskeri med henblik på at sikre, at havbunden ikke påvirkes unødigt.

INITIATIV 14

Regeringen vil i forlængelse af Aftale om Implementering af et Grønt Danmark (regeringen samt SF, LA, K og RV) af 18. november 2024 tilvejebringe et beslutningsgrundlag for, hvordan erhvervsfiskeri i vandløb og søer skal begrænses.

Antal kommercielle fartøjer

1995: 1.834

2022: 436

Kilde: Fiskerikommissionens rapport

Fiskeri som lokal drivkraft og øget afsætning

Fiskeri som lokal drivkraft og øget afsætning

Dansk fiskeri spiller en meget stor rolle lokalt og er især med til at fastholde og udvikle vigtige arbejdspladser i landdistrikterne og det blå Danmark. Samtidigt er fiskeriet mange steder et vigtigt aktiv for turismen. Det er derfor vigtigt, at vi sikrer, at der også i fremtiden er aktive, danske fiskefartøjer i de danske havne. Vi skal derfor gøre en særlig indsats for at udvikle og værne om det danske kystfiskeri, som er med til at skabe arbejdspladser og vækst i vores kystnære lokalsamfund.

Regeringen foreslår følgende initiativer:

INITIATIV 15

Regeringen vil styrke og understøtte det danske kystfiskeri. Den såkaldte kystfiskerordning skal fremover kun bestå af én lukket kystfiskerordning, så kvoter fastholdes hos kystfiskerne.

INITIATIV 16

Regeringen vil udvide det statskontrollerede mærke NaturSkånsom til at omfatte flere fartøjer, der fisker skånsomt.

INITIATIV 17

Regeringen vil fastholde og udvikle arbejdspladser i fiskeriafhængige lokalområder ved at forbedre infrastruktur og logistik i havne.

I 2023 udgjorde værdien og mængden af danske fartøjers landinger i Region Nordjylland 49 pct. af den samlede landingsværdi og 52 pct. af den samlede landingsmængde.

Kilde: Danmarks Statistik

INITIATIV 18

Regeringen vil nedsætte en arbejdsgruppe, der skal afdække rekrutteringsudfordringer i fiskerierhvervet.

INITIATIV 19

Regeringen vil genbesøge Handlingsplanen for Østersøen mhp. at gennemgå handlingsmulighederne for at understøtte en udvikling af et bæredygtigt fiskerierhverv i Østersøen.

INITIATIV 20

Regeringen vil afsætte midler til producentorganisationernes arbejde med at udarbejde og gennemføre produktions- og afsætningsplaner eksempelvis afsætningsaktiviteter og bæredygtighedsinitiativer.

INITIATIV 21

Regeringen vil give støtte til produktudvikling og innovation i forarbejdningsindustrien.

Støtte til forandringer

Støtte til forandringer

En ny kurs for dansk fiskeri bliver en rejse, der kommer til at tage tid. Vi skal hele tiden have blik for endemålet. Det kræver tid og hjælp til fiskeriet, når det skal udvikle og omstille sig til nye grønne alternativer. For at komme godt i gang er det nødvendigt at understøtte fiskeriets udvikling markant.

Det skal være en balanceret tilgang, så fiskerne ikke er nødsaget til at sælge fartøjet og dreje nøglen om. Regeringen foreslår derfor en række kompenserende foranstaltninger, der giver fiskerne tid og mulighed for at tilpasse sig fremtiden og den grønne omstilling, uden at deres eksistensgrundlag bliver truet.

Regeringen foreslår følgende initiativer:

INITIATIV 22

Med de yderligere afsatte midler vil fiskerne blive kompenseret for den CO2-afgift, som de estimeres at skulle betale i perioden 2025-2029.

INITIATIV 23

Regeringen vil indføre kompenserende foranstaltninger, herunder en ophugningsordning, målrettet de berørte fiskere i forbindelse med etablering af områder med forbud mod bundslæbende redskaber i Bælthavet og Kattegat.

INITIATIV 24

Regeringen vil i kommende forhandlinger om udpegning af yderligere strengt beskyttede områder på havet tilvejebringe økonomisk kompensation til de berørte fiskere, såfremt der ikke kan findes alternative fiskearealer til opretholdelse af deres nuværende aktiviteter.

INITIATIV 25

Regeringen vil udarbejde en helhedsplan for dansk erhvervsmæssigt ålefiskeri, der skal sikre den fortsatte beskyttelse af ålen og mulighederne for generationsskifte i ålefiskeriet.

INITIATIV 26

Regeringen vil oprette en særlig støtteordning (de minimis) til ålefiskere som følge af EU-indførte lukkeperioder for fiskeriet.

Enklere regler og øget selvforvaltning

Enklere regler og øget selvforvaltning

Det skal både gøres nemmere at være og blive fisker i Danmark. De gældende regler på fiskeriområdet, både nationalt og i EU-regi, skal derfor forenkles, så vi kan udnytte fiskerisektorens potentiale bedre. Vi skal desuden se på, hvordan vi kan give fiskeriet større frihedsgrader, samtidig med at vi skal have en moderne og effektiv fiskeriforvaltning og -kontrol.

Regeringen foreslår følgende initiativer:

INITIATIV 27

Regeringen vil analysere mulighederne for at lempe krav til erhvervsfiskerstatus (A-status) samt på at afdække barrierer for relevant deltidsbeskæftigelse for erhvervsfiskere.

INITIATIV 28

Regeringen vil i forlængelse af Fiskerikommissions anbefaling om at fjerne B-kvotesystemet gennemføre en evaluering heraf, samtidig med, at det skal sikres, at der fortsat er en effektiv kontrol af reglerne om kvotekoncentration.

INITIATIV 29

Regeringen vil analysere, hvilke konkrete opgaver, der i dag forvaltes af myndigheder, som i fremtiden kan varetages af erhvervet, uden at dette svækker myndighedernes mulighed for at kunne opretholde en effektiv kontrolindsats.

INITIATIV 30

Regeringen vil fremlægge et samlet oplæg til styrkelse af forvaltningen af motorkraftområdet. Oplægget vil omfatte ændring af de reguleringsmæssige rammer for nedbremsningsforbuddet, tilpasning af redskabsreglerne i muslingefiskeriet og brug af ny teknologi, herunder f.eks. kontinuerlig monitorering af motorkraft.

INITIATIV 31

Regeringen vil fastholde de gældende lofter for ejerskab af fiskekvoter. Regeringen vil fremlægge et opdateret beregningsgrundlag for kvotekoncentrationsberegningerne og sikre, at fiskere, der på grund af de tidligere fejlbehæftede beregninger er kommet over kvotekoncentrationslofterne, skal sælge de overskydende kvoter med et passende varsel.

Det internationale samarbejde og EU's fælles fiskeripolitik

Det internationale samarbejde og EU's fælles fiskeripolitik

Fisk kender ingen grænser. Derfor er samarbejde om fælles fiskebestande afgørende for at sikre bæredygtige fiskebestande for fremtiden og et levedygtigt fiskerierhverv. EU's fælles fiskeripolitik sætter de overordnede rammer for forvaltningen af fiskeriet og skal sikre lige konkurrencevilkår blandt EU's fiskere.

Regeringen foreslår følgende initiativer:

INITIATIV 32

Nedsættelse af en arbejdsgruppe, der skal udarbejde et dansk bud på en revision af EU's fælles fiskeripolitik.

INITIATIV 33

Regeringen vil i den kontekst gøre livet som fisker lettere ved at arbejde for enklere og forståelige EU-regler. Desuden vil regeringen fremme den grønne omstilling af fiskeriet inden for EU's rammer.

INITIATIV 34

Nedsættelse af en arbejdsgruppe, der skal se på mulighederne for at udvikle den økosystem- og flerartsbaserede forvaltning af fiskeriet.

Værdi af danske fiskeres landinger
- top tre fiskearter (i mio. kr.):

Sild	Brisling	Makrel
2023: 519	2023: 385	2023: 325
2022: 520	2022: 276	2022: 235

Kilde: Danmarks Fiskeriforening

Økonomi

Oversigt over økonomisk ramme inkl. midler fra GSR, Havplansaftalen og EHFAF

Mio. kr. (2025-pl)	2025	2026	2027	2028	2029	2030	I alt
Bruttoramme	**465,8**	**458,8**	**483,8**	**198,3**	**218,3**	**13,4**	**1.838,4**
1) Grøn Skattereform	100,0	126,8	59,1	52,8	52,8	-	391,5
2) Havplansaftalen	10,3	13,4	13,4	13,4	13,4	13,4	77,3
3) EHFAF	330,5	305,5	305,5	-	-	-	941,5
4) Supplerende finansiering	25,0	13,1	105,8	132,1	152,1	-	428,1